

ניהול חשבונות של מפעל ייצור

מבוא

במפעל ייצור, בשונה מבית מסחר, התהליך החשבונאי כולל שלבים נוספים: קניית חומרי גלם, הוצאתם לייצור, הוספת עבודה והוצאות חרושת, יצירת מוצרים ולבסוף מכירתם. כדי לעקוב אחרי כל ההוצאות, נפתח **חשבון ייצור** המרכז את כל העלויות עד להשלמת המוצרים.

הסבר תאורטי

חשבון ייצור

חשבון זה משמש כדי לרכז את העלויות של המפעל:

1. **חומרי גלם שנצרכו** – קניות חומרי גלם פחות החזרות ומלאי סגירה.
2. **עבודה ישירה** – שכר הפועלים המייצרים בפועל.
3. **הוצאות חרושת (עקיפות)** – חשמל, מים, פחת על מכונות, שכר מנהל ייצור, חומרים עזר וכדומה.

עלות ייצור

עלות ייצור כוללת = חומרים שנצרכו + עבודה ישירה + הוצאות חרושת.

בסוף התקופה נחשב:

- **עלות ייצור המוצרים שהושלמו** → מועברת ל"חשבון תוצרת גמורה".
- **עלות מכר** = תוצרת גמורה שנמכרה.

בלאי ופחת

- **פחת** הוא ירידת ערך של נכס קבוע (כמו מכונה).
- מחשבים לרוב פחת לפי שיטת הקו הישר:
- עלות $\times$ שיעור פחת שנתי.
- פחת של מכונת ייצור נרשם כהוצאת חרושת, כי הוא חלק מהייצור.

דוגמאות

דוגמה 1 – חישוב עלות ייצור

נתונים לשנת 2024:

- מלאי פתיחה חומרי גלם: 20,000 ₪.
- קניות חומרי גלם: 100,000 ₪.
- מלאי סגירה חומרי גלם: 15,000 ₪.
- עבודה ישירה: 50,000 ₪.
- הוצאות חרושת: 30,000 ₪.

פיורי חשבונאות ועוץ

לומדים חשבונאות עם ויקטור פיורי

חישוב:

$$105,000 = 15,000 - 100,000 + 20,000 = \text{חומרים שנצרכו}$$

$$185,000 = 30,000 + 50,000 + 105,000 = \text{עלות ייצור כוללת}$$

פקודת יומן:

- חובה - חשבון ייצור 185,000 ₪
- זכות - חו"ג, התחייבויות שכר, הוצאות חרושת 185,000 ₪

דוגמה 2 – מעבר לתוצרת גמורה ומכירות

נניח שבסוף השנה:

- תוצרת בעיבוד: 5,000 ₪ (נשארה במחסן).
- תוצרת גמורה שהושלמה: 180,000 ₪.
- נמכרו מוצרים בעלות ייצור של 150,000 ₪ במחיר מכירה 220,000 ₪.

חישוב:

$$\text{עלות המכר} = 150,000 \text{ ₪}$$

$$70,000 = 150,000 - 220,000 = \text{רווח גולמי}$$

פקודות יומן:

- העברת תוצרת שהושלמה:
- חובה - תוצרת גמורה 180,000 ₪ || זכות - חשבון ייצור 180,000 ₪
- העברת עלות מכר:
- חובה - עלות מכר 150,000 ₪ || זכות - תוצרת גמורה 150,000 ₪
- רישום מכירה:
- חובה - לקוחות 220,000 ₪ || זכות מכירות 220,000 ₪

דוגמה 3 – חישוב פחת

מכונת ייצור נרכשה ב-60,000 ₪, חיי הנכס 10 שנים, שיעור פחת שנתי 10%.

חישוב:

$$6,000 = 10\% \times 60,000 = \text{פחת לשנה}$$

פקודת יומן:

- חובה - הוצאות חרושת – פחת 6,000 ₪ || זכות - פחת נצבר 6,000 ₪

תרגילים

תרגיל 1

נתונים:

- מלאי פתיחה חומרי גלם: 12,000 ₪.
- קניות חומרי גלם: 90,000 ₪.
- מלאי סגירה חומרי גלם: 10,000 ₪.

פיורי חשבונאות ועוץ

לומדים חשבונאות עם ויקטור פיורי

- עבודה ישירה: 40,000 ₪.
- הוצאות חרושת: 25,000 ₪.
- נדרש: לחשב את עלות הייצור הכוללת.

תרגיל 2

נתונים:

- עלות ייצור שהושלמה: 160,000 ₪.
- תוצרת בעיבוד: 8,000 ₪.
- תוצרת גמורה שנמכרה: 120,000 ₪.
- מכירות: 190,000 ₪.
- נדרש: לחשב את עלות המכר והרווח הגולמי.

תרגיל 3

מכונת ייצור נרכשה ב-48,000 ₪, חיי הנכס 8 שנים, שיעור פחת שנתי 12.5%.
נדרש: לחשב את הפחת לשנה ולרשום את פקודת היומן.

פתרונות

פתרון תרגיל 1

חומרים שנצרכו = $12,000 + 90,000 - 10,000 = 92,000$ ₪
עלות ייצור כוללת = $25,000 + 40,000 + 92,000 = 157,000$ ₪

פתרון תרגיל 2

עלות ייצור שהושלמה = 160,000 ₪
תוצרת גמורה = $160,000 - 8,000 = 152,000$ ₪
עלות מכר = 120,000 ₪
רווח גולמי = $120,000 - 190,000 = 70,000$ ₪

פתרון תרגיל 3

פחת לשנה = $48,000 \times 12.5\% = 6,000$ ₪
פקודת יומן:
חובה - הוצאות חרושת – פחת 6,000 ₪ || זכות - פחת נצבר 6,000 ₪

סיכום

- חשבון הייצור מרכז את כל העלויות: חומרים, עבודה וחרושת.
- חישוב עלות ייצור הוא הבסיס לדוח עלות ועלות מכר.
- בלאי ופחת הם חלק מהוצאות החרושת.
- המטרה: לחשב את **עלות המכר** ולהגיע ל-**רווח הגולמי** בדוח רווח והפסד.

פיורי חשבונאות ויעוץ לומדים חשבונאות עם ויקטור פיורי

טבלה מסכמת – חישוב עלות ייצור ועלות מכר

שלב	פעולה	נוסחה	סכום (₪) – דוגמה
1	מלאי פתיחה חומרי גלם	נתון	20,000
2	+ קניות חומרי גלם	נתון	100,000
3	- מלאי סגירה חומרי גלם	נתון	(15,000)
4	= חומרים שנצרכו	1 + 2 - 3	105,000
5	+ עבודה ישירה	נתון	50,000
6	+ הוצאות חרושת (עקיפות)	נתון	30,000
7	= עלות ייצור כוללת	4 + 5 + 6	185,000
8	- מלאי סגירה תוצרת בעיבוד	נתון	(5,000)
9	= עלות ייצור שהושלמה	7 - 8	180,000
10	+ מלאי פתיחה תוצרת גמורה	נתון	10,000
11	- מלאי סגירה תוצרת גמורה	נתון	(40,000)
12	= עלות מכר	9 + 10 - 11	150,000
13	מכירות	נתון	220,000
14	= רווח גולמי	13 - 12	70,000

הערות חשובות

- תמיד מתחילים מ **מלאי חומרי גלם** כדי לחשב את החומרים שנצרכו.
- מוסיפים עבודה וחרושת כדי להגיע לעלות ייצור.
- מפחיתים תוצרת בעיבוד כדי לדעת כמה באמת הושלם.
- מוסיפים מלאי פתיחה ומפחיתים מלאי סגירה של תוצרת גמורה כדי לקבל את עלות המכר.
- ההשוואה למכירות נותנת את **הרווח הגולמי**.